

# USKOK JE EKSPRESNO odbacio prijavu koja optužuje Fuchsa da je bez uvjeta znanstveno napredovao

Tekst BERISLAV JELINIĆ Fotografije PIXSELL



**NACIONAL  
OTKRIVA  
KAKO JE  
USKOK**

na krajnje diskutabilan način zaštitio ministra znanosti i obrazovanja Radovana Fuchsa od ozbiljne kaznene prijave koja dokumentirano pojašnjava o koje se zakone i s kime Fuchs ogriješio kada je tijekom ministarskog mandata znanstveno napredovao bez propisanih uvjeta

**K**oncem proteklog tjedna Nacional je dobio na uvid dokumentaciju koja pokazuje kako je Uskok na krajnje diskutabilan način zaštitio ministra znanosti i obrazovanja Radovana Fuchsa od ozbiljne kaznene prijave koja dokumentirano pojašnjava o koje se zakone i s kime Fuchs ogriješio kada je tijekom ministarskog mandata znanstveno napredovao bez propisanih uvjeta.

**DOKUMENTACIJA U POSJEDU NACIONALA** otkriva da Uskok kada to hoće ili tako neargumentirano procijeni, a naročito kada treba hitno otkloniti bilo kakav reputacijski ili kaznenopravni rizik za nekog istaknutog dužnosnika HDZ-a, unatoč teškim uvjetima rada i manjku osoblja može itekako ekspresno postupati. Radi se o dokumentaciji koja otkriva da je Uskoku trebalo manje od dva mjeseca da pokuša otkloniti ozbiljno argumentiranu kaznenu prijavu koja Plenkovićeve ministra obrazovanja pokazuje kao trgovca utjecajem u višestrukom sukobu interesa, koji je akademski neosnovano napredovao.

Autor spomenute kaznene prijave protiv Fuchsa je Ante Čović, bivši prorektor Sveučilišta u Zagrebu i jedna od žrtava uroda i kriminalne profesorske skupine s Hrvatskih studija. Čović dugi niz godina argumentirano upozorava na Fuchsove opasne tendencije i namjere dokidanja sveučilišne autonomije, zbog čega su u ozbiljnom profesionalnom sukobu.

**ČOVIĆ SE O SPOMENUTOM ODBAČAJU KAZNE PRIJAVE** protiv Fuchsa očitovao prigovorom u kojem, među ostalim, navodi sljedeće: „Rješenje o odbačaju kaznene prijave temelji se na pogrešno utvrđenom činjeničnom stanju, pogrešnoj primjeni mjerodavnoga prava i pogrešnom zaključku da se navodi kaznene prijave nisu pokazali osnovanim. U provedenom postupku izvedeni su pogrešni zaključci iz dokumentacije pribavljene od Sveučilišta u Rijeci, navodi iz Izvještaja stručnog povjerenstva uzeti su kao neupitni umjesto da budu preispitani u svjetlu podnesene prijave, čiji su jasni činjenični navodi i snažni pravni argumenti jednostavno - ignorirani.“

Čović je spomenutu kaznenu prijavu podnio Općinskom državnom odvjetništvu u Rijeci 5. listopada 2023., i to protiv Radovana Fuchsa i Anđelke Radović Badovinac. To je učinio jer smatra kako postoji osnovana sumnja da su oboje počinili kaznena djela koja se progone po službenoj dužnosti. Konkretnije, Čović smatra da su oboje zloupotrijebili položaj i ovlasti te trgovali utjecajem.

Anđelka Radović Badovinac bila je predsjednica Stručnog povjerenstva Sveučilišta u Rijeci u postupcima provođenja izbora Radovana Fuchsa u naslovna znanstveno-nastavna zvanja redovitog profesora tijekom 2012. i 2013. i redovitog profesora u trajnom zvanju tijekom 2021., koji su provedeni tako što je ona kao predsjednica Stručnog povjerenstva sastavila

**'UMJESTO DA JE NAVELO EGZAKTNE PODATKE o norma satima održane nastave na visokom učilištu, Povjerenstvo je iz navedenog opisa nastavne djelatnosti kandidata Fuchsa izvelo lažni zaključak'**

izvješća i pribavila potpise još dvoje članova Stručnog povjerenstva, a u kojima je propustila navesti da Fuchs na natječajima u oba izborna postupka nije ispunjavao opći obvezatni uvjet Rektorskog zbora.

**ČOVIĆ JE U KAZNENOJ PRIJAVI NAPISAO DA JE ONA U IZVJEŠĆU IZ 2013.** propustila navesti da Fuchs nije ispunjavao opći uvjet Rektorskog zbora za izbor u naslovno znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora - da je na nekom visokom učilištu održao najmanje 600 norma sati nastave. Napisao je i da je, uz navedeno, Anđelka Radović Badovinac u izvješću iz 2021. propustila navesti da Fuchs nije ispunjavao opći uvjet Rektorskog zbora za izbor u naslovno znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u trajnom zvanju da je na nekom visokom učilištu održao najmanje 900 norma sati nastave.

Čović smatra da je Anđelka Radović Badovinac kao službena odnosno odgovorna osoba Sveučilišta u Rijeci iskoristila svoj položaj ili ovlast, to jest nije obavila svoju dužnost kako bi Fuchsu omogućila nezasluzeni izbor u

znanstveno-nastavna zvanja kao i pripadajuće materijalne koristi. Čović smatra da je Sveučilištu u Rijeci, ali i sustavu znanosti i visokog obrazovanja u cjelini, time prouzročila nesagledivu reputacijsku štetu.

**S DRUGE STRANE, FUCHSA SUMNJIČI DA JE KAO DUGOGODIŠNJI DUŽNOSNIK** u Ministarstvu znanosti (pomoćnik ministra 2004. -2008., državni tajnik 2008. - 2009., ministar 2009. - 2012.), odnosno kao aktualni ministar znanosti i obrazovanja (od 24. srpnja 2020.) morao znati da ne ispunjava opći obvezatni uvjet Rektorskog zbora za izbor u navedena zvanja te da su izbori bez ispunjavanja obvezatnih uvjeta Rektorskog zbora nezakoniti. Zato Čović smatra kako postoji osnovana sumnja da je u oba izborna postupka Fuchs koristio poziciju i autoritet bivšeg i aktualnog ministra i potaknuo Anđelku Radović Badovinac na zlouporabu položaja i ovlasti.

Prilično je izvjesno da su Čovića na podnošenje spomenute kaznene prijave potaknula otkrića Nacionala. Prvo je Nacional 19. rujna 2023. otkrio da Fuchs i Odjel za biotehnologiju Sveučilišta u Rijeci pokušavaju zataškati i prikriti okolnosti pod kojima je Fuchs znanstveno promaknut - i to tijekom svog ministarskog mandata - jer su se više puta namjerno oglašili na zahtjev da dostave na uvid dokumentaciju o njegovom znanstvenom promaknuću. I to zato što ta dokumentacija naprosto ne postoji. Čović je za Nacional u istom broju napisao kolumnu u kojoj je Fuchsa pozvao da odstupi s pozicije ministra ako nije u stanju podastrijeti dokaze da je ispunjavao uvjete Rektorskog zbora. Svega par tjedana kasnije rektorica Sveučilišta u Rijeci Snježana Prijić-Samaržija Nacionalu je na dodatne upite poslala odgovor da su svu dokumentaciju kojom raspolažu Nacionalu već dostavili. Drugim riječima, pismeno je potvrdila da joj nije dostupna ili ne postoji dokumentacija koja bi potvrdila da je Fuchs u vrijeme



FOTO: DAVOR PUKIĆ/PIXSELL

**DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO NA ČELU SA ZLATOM HRVOJ ŠIPEK I USKOK NA ČELU S V. D. RAVNATELJICOM ŽELJKOM MOSTEČAK VRLO SU AGILNI** KADA JE POTREBNO HITNO OTKLONITI BILO KAKAV REPUTACIJSKI ILI KAZNENOPRAVNI RIZIK ZA NEKOG ISTAKNUTOG DUŽNOSNIKA HDZ-a



FOTO: PATRIK MACEV/PIXSELL

spomenutih promaknuća ispunjavao uvjete Rektorskog zbora.

Čović se u kaznenoj prijavi referirao upravo na niz medijskih napisa o spomenutoj temi te je naveo da su široj javnosti postala dostupna izvješća Stručnog povjerenstva na temelju kojih su na tijelima Sveučilišta u Rijeci (Vijeće Odjela za biotehnologiju i Senat Sveučilišta u Rijeci) sporni izbori bili obavljani te kako iz tih izvješća evidentno proizlazi da Radovan Fuchs, matematički gledano, nije mogao ispunjavati obvezatni, opći uvjet Rektorskog zbora o nužnom kontingentu održanih norma sati nastave na nekom visokom učilištu. To je za Čovića sasvim dovoljno da zaključi kako su navedeni izborni postupci nezakonito provedeni, a tako stečena znanstveno-nastavna zvanja pravno ništavna.

Čović je u kaznenoj prijavi vrlo precizno opisao okolnosti koje su prethodile spornim Fuchsovima promaknućima. Primjerice, u dijelu u kojem se referira na Izvješće za izbor Radovana Fuchsa u naslovno znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora iz 2013., Čović navodi:

**‘U TO VRIJEME BILA JE NA SNAZI ODLUKA O NUŽNIM UVJETIMA** za ocjenu nastavne i stručne djelatnosti u postupku izbora u znanstveno-nastavna zvanja iz 2006. u kojoj je bilo izrijeком propisano da ‘u znanstveno-nastavno zvanje redoviti profesor može biti izabrana osoba koja... je u svojstvu nastavnika (stalnog ili gostujućeg) na nekom visokom učilištu ukupno izvodila nastavu od barem šesto (600) norma sati’. U izvješću Stručnog povjerenstva nastavna djelatnost pristupnika Radovana Fuchsa opisana je kako slijedi:

„Sudjelovanje dr. sc. Radovana Fuchsa u nastavnoj djelatnosti značajno je vezano uz Svjetsku zdravstvenu organizaciju na međunarodnim toksikološkim tečajevima i simpozijima namijenjenim administrativnom osoblju regulatornih tijela država zemalja u razvoju sa sljedećim temama: ‘Experimental design and procedures in toxicology testing’; ‘Acute toxicity testing’; ‘Chronic toxicity studies’.

Dugogodišnji je predavač na Diplomatskoj akademiji Ministarstva vanjskih poslova RH.

Od 2012. godine predaje na Sveučilišnom preddiplomskom studiju Biotehnologija i istraživanje lijekova pri Sveučilištu u Rijeci, predmet Opća toksikologija.

**NA PRIRODOSLOVNO MATEMATIČKOM FAKULTETU SVEUČILIŠTA U ZAGREBU** predaje toksikologiju u okviru licenciranog tečaja za osobe koje rade s pokusnim životinjama.

Od svega navedenog u kategoriju nastave na visokom učilištu ulazi jedino nastava iz predmeta Opća toksikologija na Odjelu za biotehnologiju Sveučilišta u Rijeci. Neobično je da je Stručno povjerenstvo uopće svrstalo izlaganja na simpozijima i tečajevima pod nastavnu djelatnost na visokom učilištu.

Umjesto da je navelo egzaktno podatke o norma satima održane nastave na visokom



FOTO: SAŠA ZINAJA/NEFOTO

**AUTOR KAZNE PRIJAVE PROTIV FUCHSA JE ANTE ČOVIĆ, BIVŠI PROREKTOR SVEUČILIŠTA U ZAGREBU I JEDNA OD ŽRTAVA UHODA I KRIMINALNE PROFESORSKE SKUPINE S HRVATSKIH STUDIJA KOJI SU MU PROVALILI U E-MAILOVE**

učilištu. Povjerenstvo je iz navedenog opisa nastavne djelatnosti kandidata izvelo lažni zaključak da ‘s obzirom na svoju dugogodišnju znanstveno-nastavnu aktivnost, pristupnik dr. sc. Radovan Fuchs ispunjava opće uvjete Rektorskog zbora’. Da je zaključak lažan, jasno proizlazi iz podatka, koji je naveden u gornjem opisu, da Radovan Fuchs ‘od 2012. godine predaje na Sveučilišnom preddiplomskom studiju Biotehnologija i istraživanje lijekova pri Sveučilištu u Rijeci predmet Opća toksikologija’. Ne postoji teoretska mogućnost da bi pristupnik Radovan Fuchs tijekom 2012. godine do 29. studenoga te iste godine, što je datum okončanja otvorenog natječajnog roka u tom izbornom postupku, mogao održati 600 norma sati nastave na nekom visokom učilištu.“

**REFERIRAJUĆI SE NA IZVJEŠĆE ZA IZBOR U NASLOVNO ZNANSTVENO-NASTAVNO ZVANJE** Radovana Fuchsa za redovitog profesora u trajnom zvanju iz 2021. godine, Čović je ustvrdio da je nastavna djelatnost Radovana

Fuchsa opisana doslovce istim riječima kao i u izvješću iz 2013. godine. Čović je napisao i da otpada prigovor o mogućem plagiranju jer je Anđelka Radojčić Badovinac bila predsjednica Stručnog povjerenstva u oba izborna postupka, da je ona očigledno i pisala tekst izvješća te da je iz istih pogrešnih premisa Stručno povjerenstvo u svom izvješću izvelo lažirani zaključak.

Čović u kaznenoj prijavi nadalje piše:

„Isto tako, ne postoji matematička mogućnost da bi pristupnik Radovan Fuchs u izbornom postupku za trajno znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora do 4. 6. 2021., što je datum okončanja otvorenog natječajnog roka u tom izbornom postupku, mogao održati 900 norma sati nastave na nekom visokom učilištu. Novinar tjednika Nacional, pišući o ovoj temi, izračunao je da bi za ispunjenje tog uvjeta Rektorskog zbora, s obzirom na minorni opseg nastavne obveze na godišnjoj razini, aktualni ministar trebao izvoditi nastavu 122 i pol godine.“

Čović je, sukladno navedenome, predložio da se provedu izvidi prijavljenih kaznenih djela, da se pregledaju dostavljeni dokazi i pribavi dodatna dokumentacija te da se na Odjelu za biotehnologiju Sveučilišta u Rijeci izuzme dostupna relevantna dokumentacija.

**IGOR VRANKOVIĆ, ZAMJENIK OPĆINSKE DRŽAVNE ODVJETNICE** u Rijeci, 24. listopada 2023., svega nekoliko dana nakon primitka spomenute kaznene prijave, prosljedio ju je na postupanje Uskoku. U kratkom dopisu napisao je kako je zaključio da je za spomenute kaznene prijave nadležan upravo Uskok.

Dva mjeseca i četiri dana kasnije Martina Semeraj, zamjenica ravnateljice Uskoka, donijela je rješenje o odbačaju te kaznene prijave. Na samom kraju tog rješenja nalazi se i uputa

**‘NE POSTOJI TEORETSKA MOGUĆNOST da bi pristupnik Radovan Fuchs tijekom 2012. godine do 29. studenoga te iste godine mogao održati 600 norma sati nastave na nekom visokom učilištu’**

podnositelju kaznene prijave da u roku od 15 dana od primitka tog rješenja može uputiti prigovor Kolegiju Uskoka ako smatra da rješenje nije osnovano na zakonu.

Nakon što je primio to rješenje, Čović je prvo 12. siječnja zatražio uvid u taj spis. U tom zahtjevu napisao je sljedeće:

**„RJEŠENJE USKOK-A PRIMIO SAM U SRIJEDU, 10. SIJEČNJA 2024.** Odmah mi je bilo jasno da navedeno obrazloženje ne mogu prihvatiti te da ću podnijeti prigovor. Kako mi je za formuliranje prigovora bio neophodan uvid u spis, već sutradan, 11. siječnja, nazvao sam (10:39 h) Ured radi dogovora o terminu uvida u spis. Gospoda na centrali spojila me sa savjetnicom u uredu kojoj sam dao broj spisa i izložio molbu.

Savjetnica je rekla da radi utvrđivanja termina treba konzultirati potpisnicu Rješenja. Nazvala me nakon desetak minuta i priopćila mi da u ovom predmetu nisam oštećenik te da stoga nemam pravo uvida u spis. Refleksno sam odgovorio da smo u ovom predmetu svi mi oštećenici. Nakon razgovora konzultirao sam zakonsku regulativu i nisam mogao pronaći zakonsko uporište za onemogućavanje uvida u spis. No, i mimo pravnih regulacija, čini mi se sasvim logičnim da pravo na prigovor nužno podrazumijeva i pravo uvida u spis. Naime, iz prava na prigovor proizlazi 'opravdani interes' (usp. čl. 183. Zakona o kaznenom postupku). Tim više što je odbacajem završen nejavni dio postupka pa uvid u spis ne bi trebao podlijetati nekim posebnim (strogim) ograničenjima.“

Svega tri dana kasnije Martina Semeraj poslala je Čoviću i dodatnu pismenu odbijenicu, ustvrdivši kako u tom postupku nije stranka pa zato ne može izvršiti uvid u spis.

Unatoč tomu, Čović je potom napisao prigovor kojim traži da se to rješenje stavi izvan snage. U njemu je vrlo iscrpno opisao zašto rješenje o odbacivanju kaznene prijave protiv Fuchsa doživljava potpuno neargumentiranim i neprimjerenim. Štoviše, to je do te mjere argumentirao da se osjetio slobodnim napisati da su zaposlenici Uskoka ili neupućeni ili se prave neupućenima.

**TO PROIZLAZI IZ SLJEDEĆEG DIJELA NJEGOVA PRIGOVORA:** „Mogu samo pretpostaviti da Fuchs u svojim prijavama na natječaj nije dostavio numerički izražen dokaz o broju sati održane nastave na nekom visokom učilištu. Pretpostavljam da se poslužio paušalnim tvrdnjama da je 'kontinuirano predavao u nizu programa brojnim generacijama Diplomatske akademije', da je 'dugogodišnji predavač' ili da je njegovo 'sudjelovanje u nastavnoj djelatnosti značajno vezano uz Svjetsku zdravstvenu organizaciju'. Pretpostavljam da su te paušalne tvrdnje (paušalne u smislu da nisu izražene brojčano) potkrijepljene odgovarajućim potvrdama. Međutim, sve to nisu dokazi o propisanom uvjetu održane nastave na visokim

učilištima, ali mogu kod neupućenih pobuditi lažni dojam da je ispunio opći obvezatni uvjet o održanih 600 odnosno 900 norma sati nastave na nekom visokom učilištu. Moguće je da svi sudionici u ovim izbornim postupcima nemaju precizan pojam 'nastave na visokom učilištu', ali dugogodišnji ministar znanosti i visokog obrazovanja zasigurno zna što piše u temeljnom zakonu koji se odnosi na njegov resor.

Zašto je onda, kao osoba zadužena za nadzor zakonitosti u resoru visokog obrazovanja, podmetnuo nezakoniti dokaz o ispunjavanju općeg obvezatnog uvjeta? Zašto je predsjednica Stručnog povjerenstva preuzela paušalne tvrdnje i nezakonite dokaze te ih reproducirala u izvješću? U tim dvama pitanjima sadržan je meritum kaznene prijave koja je Rješenjem odbacena kao neosnovana. Smatram da Rješenje uopće nije ušlo u meritum kaznene prijave, što proizlazi iz tvrdnje da je 'izvješće Stručnog povjerenstva izrađeno lege artis jer je utemeljeno na dokumentaciji koju je Radovan Fuchs dostavio uz prijavu na natječaj'. Problem je upravo u tome što je Povjerenstvo svoje izvješće temeljilo na dokumentaciji koju je dostavio Radovan Fuchs umjesto da je dostavljenu dokumentaciju valoriziralo na temelju pozitivnih propisa koji reguliraju tu materiju.“

**ČOVIĆ U PRIGOVORU ZAKLJUČNO NAVODI DA JE PROBLEM SPOMENUTOG RJEŠENJA** kojim Uskok želi zaštititi Fuchsa, u tome što su u njemu ponovljena utvrđenja iz izvješća Stručnog povjerenstva umjesto da je u svjetlu relevantnih zakonskih i podzakonskih akata Uskok preispitao ne samo izvješće Stručnog povjerenstva, nego i dostavljenu dokumentaciju na temelju koje je izvješće napravljeno, ali i uloge koje su u spornim izbornim postupcima imali Fuchs i Anđelka Radović-Badovinac.

Takvo postupanje Uskoka može se dovesti u vezu s još jednim slučajem koji je povezan i s Čovićem i s Fuchsom, a koji se zbiva na Hrvatskim studijima.

Dio Čovićevih kolega, po svemu sudeći predvođen kontroverznom profesoricom Vlatkom Vukelić s Hrvatskih studija, okrenuo

se protiv Čovića i još jednog njegova kolege s tog fakulteta, čineći niz teških kaznenih djela hakiranja i neovlaštene distribucije njihovih privatnih e-mailova, u kontekstu kompleksne operacije s ciljem preuzimanja prevlasti na Fakultetu hrvatskih studija nakon što na funkciju dekanice fakulteta instaliraju Vlatku Vukelić.

Dokumenti u posjedu Nacionala, objavljeni u više ekstenzivnih tekstova, bude ozbiljnu sumnju da se kompletna operacija odvijala uz prešutnu suglasnost i znanje resornog ministra Radovana Fuchsa, ali i nekih njemu bliskih osoba i suradnika.

Izvori upućeni u zbivanja na Fakultetu hrvatskih studija navode da su Ante Čović, Vlatka Vukelić i nekolicina profesora jedno vrijeme zajednički, sa sindikalne platforme Hrvatskog sveučilišnog sindikata, pripremali opsežan pismeni podnesak koji je Čović sastavio s ciljem da se usprotive setu zakonodavnih rješenja kojima je ministar Fuchs ozbiljno dokinuo samostalnost Sveučilišta. Međutim, u zadnji trenutak prije službenog upućivanja tog podneska, Vlatka Vukelić se nije pojavila na zakazanoj sjednici. Do toga je, po svemu sudeći, došlo nakon što je preko posrednika primila Fuchsovu poruku da pazi što radi jer još dugo treba biti unutar sustava.

Unatoč tomu, Hrvatski sveučilišni sindikat poslao je početkom ožujka 2023. otvoreno pismo premijeru Plenkoviću u kojem je tražio ostavku Radovana Fuchsa. Među razlozima zbog kojih su tražili Fuchsovu ostavku navedena je i potom ekstenzivno opisana inauguracija političkog progona Ante Čovića, jer se ovaj još 2010. suprotstavio setu Fuchsovih kontroverznih zakona.

**OPISANA ZBIVANJA POMAŽU RAZUMJETI ZAŠTO JE U TIM OKOLNOSTIMA** agresivna operacija pokušaja instaliranja Vlatke Vukelić za dekanicu Hrvatskih studija mogla imati i Fuchsovu podršku.

Poruke koje pokazuju da je o nasilničkoj operaciji instaliranja Vlatke Vukelić na čelo Fakulteta hrvatskih studija bio informiran i aktualni resorni ministar Radovan Fuchs, mogu poslužiti kao dio objašnjenja zašto od HDZ-a pregažene institucije zasad još uvijek nisu zainteresirane procesuirati niz tih teških kaznenih djela iako je najveći dio dokaza o tom kriminalu mjesecima u posjedu policije i Općinskog državnog odvjetništva u Sisku.

Ti su opisani odnosi i snishodljivost od HDZ-a pregaženih institucija, po svemu sudeći, u pozadini i opisanog sramotnog manevra u kojem je Uskok u ekspresnom roku očistio Fuchsa od argumentirane Čovićeve kaznene prijave povezane sa spornim Fuchsovim znanstvenim napredovanjem.

Nešto više detalja o tomu zašto je Uskok tako postupao, možda će se moći adekvatno propitivati tek ako na skorašnjim parlamentarnim izborima dođe do smjene vlasti.

**'RJEŠENJE USKOK-a primio sam u srijedu 10. siječnja 2024. Odmah mi je bilo jasno da navedeno obrazloženje ne mogu prihvatiti te da ću podnijeti prigovor. Savjetnica mi je rekla da nemam pravo uvida u spis'**